

İstatistik adı	Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) İstatistikleri

Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık

Kapsam karakteristikleri

Çalışmanın amacı: Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) istatistiklerinin amacı çevre politikalarına ışık tutacak sağlıklı istatistik verilerin üretilmesi ile kamu ve özel kurum ve kuruluşlar ile diğer kullanıcı ve araştırmacıların veri ihtiyacını karşılamaktır.

Verinin tanımı: 07.02.1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete ile 29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmi Gazete arasında yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmelikleri' nin EK-1 ve EK-2 listelerinde yer alan faaliyetlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve İl Müdürlükleri tarafından alınan kararların yıllar, sektörler ve iller itibarıyla toplam sayılarıdır. Ayrıca veriler, idari kayıtlardan elde edilir.

İstatistik kavramlar ve tanımlar: Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED): Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmalardır. Çevresel etki değerlendirme süreci ise gerçekleştirilmesi planlanan projenin çevresel etki değerlendirmesinin yapılması için başvuru ile başlayan ve Bakanlık tarafından kararın verilmesi ile sona eren süreçtir.

29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği gereğince;

“ÇED Olumlu” Kararı: Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hakkında Komisyon tarafından yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararı.

“ÇED Olumsuz” Kararı: Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hakkında Komisyonca yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkileri nedeniyle gerçekleştirilmesinde çevre açısından sakınca görüldüğünü belirten Bakanlık kararı.

“ÇED Gerekli Değildir” Kararı: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projeler hakkında yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararı.

“ÇED Gereklidir” Kararı: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projelerin çevresel etkilerinin incelenerek, çevresel etkilerinin daha detaylı incelenmesi amacıyla Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanmasının gerektiğini belirten Bakanlık kararı.

Ulusal Yönetmelik: 07.02.1993/21489 tarih ve sayılı Resmi Gazete ile 29.07.2022/31907 sayılı tarih ve sayılı Resmi Gazete arasında yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmelikleri (Resmi Gazete'de yayımlanan ÇED Yönetmeliklerinin listesi ekte verilmektedir).

Uluslararası Yönetmelik: The Environmental Impact Assessment Directive (2011/92/EU) 2014/52 ile değiştirilmiştir.

Sınıflamalar: İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS)-Düzyey 3 ve Düzyey 1

Kitle: Referans dönemde Türkiye'de ÇED kararı verilen proje/faaliyet sayısı.

Coğrafi kapsam: Türkiye'dir.

Coğrafi düzey: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflamasına (İBBS)-Düzey 1 (Türkiye geneli) ve (İBBS)-Düzey 3 (il) göre veri verilmektedir.

Sektörel kapsam: ÇED Yönetmeliği kapsamındaki sektör sınıflamaları ve Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü bünyesindeki ilgili Daire Başkanlıklarına bağlı Şube Müdürlüğü isimleri kullanılmaktadır.

Zaman kapsamı: 1993 yılından beri yıllık olarak yayımlanmaktadır.

Diğer kapsam: Diğer kapsam bulunmamaktadır.

Kapsamdaki sınırlılıklar: Kapsamda sınırlılık bulunmamaktadır.

İstatistiki birim: ÇED Yönetmelikleri'nin EK-1 ve EK-2 listesindeki proje/faaliyetlere ilişkin ÇED Kararları.

Temel dönem/yıl: Temel dönem yoktur.

Referans dönemi: Bir önceki yıl.

Ölçü birimi:

Değişken/Gösterge	Ölçü Birimi
ÇED Kararı	Adet
ÇED Kararı (Sektörel Dağılım)	Yüzde

Dönemsellik

Verinin toplama sıklığı: Yıllık

Verinin yayımlama sıklığı: Yıllık

Zamanlılık

Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi

İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): -

Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün): 424 gün

Kamuoyunun Bilgiye Erişimi

Yayımlama takviminin önceden duyurulması

Veriye ilişkin yayımlama takvimi: Yıllık

Veri yayımlama takviminin internet adresi: <https://ced.csb.gov.tr/ced-istatistikleri-i-111186>

Veri dağıtım politikası: İnternet üzerinden yıllık elektronik yayın

Eş zamanlı yayımlama

Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı: Tüm kullanıcılarla aynı anda paylaşılmaktadır.

Basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında verinin önceden paylaşılıp paylaşılmadığı: Tüm kullanıcılarla aynı anda paylaşılmaktadır.

Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik

İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk: Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığı, Çevre Bilgi Sistemleri Şube Müdürlüğü

Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon: Veri yalnızca Bakanlığımızca üretilmektedir.

Veri üretimi Resmi İstatistik Programı kapsamında gerçekleştirilmektedir.

Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği: İstatistik sadece ÇED karar sayılarını içermekte olup bireysel cevaplayıcılarla ilgili gizli veri içermemektedir.

İstatistik üretimindeki insan kaynağı, mali kaynaklar ve bilişim teknolojisi kaynakları: İstatistik üretimi idari kayıtlardan sağlanmakta olup, ilave finansman gerektirmemektedir.

Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi: ÇED Anketi ile izlenmektedir.

<https://ced.csb.gov.tr/anket/ced-anketi-16>

Kalite politikası: Kalite Logosuna uygun olma zorunluluğu.

Kalitenin izlenmesi: ÇED Anketi ile izlenmektedir. Resmi İstatistik Kalite Logosu kapsamında izlenilmektedir.

İstatistiklerin yansızlığı: İstatistik idari kayıtlardan oluşturulmakta olup, yansızdır.

Veri kaynakları: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü) ve İl Müdürlükleri'nden alınan idari kayıtlar.

Yöntem: ÇED Yönetmeliği'nin ilk yayımlandığı 07 Şubat 1993 tarihinden 01 Kasım 2013 tarihine kadar; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü) ve İl Müdürlükleri tarafından ÇED Yönetmeliği kapsamındaki projelere ilişkin alınan kararlar, izleme ve denetim çalışmalarında kullanılmak üzere listelenmiş olup istatistik oluşturulurken bu listelerden yararlanılmıştır. 01 Kasım 2013 tarihinden sonra ise Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetimi Sistemi (e-ÇED) faaliyete geçmiş olup veriler bu sistemden sorgulama derlenmiştir.

Dağıtım şekilleri: İnternet üzerinden elektronik yayın olarak.

ÇED İstatistikleri <https://ced.csb.gov.tr/ced-istatistikleri-i-111186>

İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/tekzip:

- Bazı projeler birden fazla ili kapsadığı için EK-1 ve EK-2 kapsamında karar verilen toplam proje sayısı ile; illere göre dağılım yapıldıktan sonra toplanan proje sayısı farklı olabilir.
- Yıllar içinde değişen koşul ve gereklilikler sonucunda Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nde değişiklikler yapılmış olup bu kapsamda yönetmelik EK-1 ve EK-2 listelerinde de değişiklikler olmuştur. Buna göre geçmişe yönelik ÇED İstatistikleri de kararların verildiği dönemde yürürlükte olan ÇED Yönetmeliği'nin eklerine göre oluşturulmuştur. İstatistikler değerlendirilirken bu durumun göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

	İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması: ÇED Yönetmeliği'nin ilk yayımlandığı 07 Şubat 1993 yılından 01 Kasım 2013 tarihine kadar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve İl Müdürlükleri tarafından alınan kararların izlenmek üzere bildirilmesi ile, 01 Kasım 2013 tarihinde sonra ise Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetimi Sistemi (e-ÇED)'den sorgulama yolu ile veri derlenmiştir. Mevsimsel düzeltme: Mevsimsel düzeltme yapılmamaktadır. İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat ve diğer düzenlemeler: 07.02.1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazete ile 29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmi Gazete arasında yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmelikleri (Resmi Gazete'de yayımlanan ÇED Yönetmeliklerinin listesi ekte verilmektedir).
Yayımlanmadan önce veriye devletin içeriden erişimi	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı: 01.11.2013 tarihinden sonra süreci başlayan ve tamamlanan veriler Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetimi Sistemi (e-ÇED)'de anlık olarak oluşmakta olup Bakanlığımızca, istenilen herhangi bir zaman itibarıyla sorgulama yapılabilmektedir.
İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması	Veri yayımlanırken yorum yapılmamaktadır.
Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildirimi	Revizyon takvimi: Revizyon takvimi yoktur. İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması: Veri tanımlaması yoktur. Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı: Büyük değişiklikler bulunmamaktadır.
Kalite	
İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması	Yıllar içinde değişen koşul ve gereklilikler sonucunda Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin de değişiklikler yapılabilmekte olup bu kapsamda yönetmelik EK-1 ve EK-2 listelerinde de değişiklikler olabilmektedir. Yönetmelik değişiklikleri internet sayfamızda yayımlanmakta olup ekte de listelenmektedir. https://ced.csb.gov.tr/yonetmelikler-i-430
Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması	Verinin içsel tutarlılığı: İstatistiklerin veri seti içerisinde birbiriyle tutarlıdır. Verinin zamansal tutarlılığı: Verinin zamansal olarak tutarlılık göstermektedir. Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı: İstatistiklerin diğer veri kaynakları veya istatistikler ile uyumludur.
Notlar	
Metaverinin son gönderilme tarihi	
Metaverinin son onaylanma tarihi	
Metaverinin son güncellenme tarihi	18/10/2023